

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1943 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad.

Genom en den 5 februari 1943 dagtecknad proposition, nr 24, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad.

Härigenom förordnas, att 7 kap. 11 § andra stycket lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad skall upphöra att gälla ävensom att 2 kap. 2 §, 6 kap. 12 §¹ samt 7 kap. 4 § samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 KAP.

2 §.

Tomtmätning skall — — — skäligen prövas.

Behörighet till befattning såsom mättningsman i stad tillkommer den, som inom riket avlagt lantmäteriexamen eller civilingenjörsexamen vid teknisk högskolas avdelning för väg- och vattenbyggnad och därjämte minst två år under sakkunnig ledning utövat väl vitsordad praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet.

Konungen må på därom gjord ansökning medgiva den, som ej uppfyller i andra stycket angivna fordringar, behörighet såsom mättningsman i stad.

6 KAP.

12 §.

Vad enligt detta kapitel gäller om ägoutbyte i sammanhang med laga skifte gälle ock, då sådan förrättning eljest förekommer; dock skall, om ej särskilda skäl till annat föranleda, förordnande att verkställa förrättningen meddelas i stadens tjänst anställd mättningsman, där sådan finnes, ändå att han icke är lantmätare.

¹ Senaste lydelse av 6 kap. 12 §, se 1931: 143.

Besväras fastighet — — — servitutet äventyras.

I avseende — — — motsvarande tillämpning.

7 KAP.

4 §.

Konungens befallningshavande — — — staden registerförare.

Med Konungens — — — om registerförare.

Där stad till registerförare föreslagit i dess tjänst anställd mättningsman med styrkt erfarenhet i fastighetsregistrering eller ock lagfaren ledamot av magistraten, varde han därtill förordnad. Har annan person föreslagits, pröve Konungens befallningshavande efter lantmäteristyrelsens hörande, om registerföringen kan anförtros åt honom.

Föres fastighetsregistret — — — sådant erfordras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1944.

Utan hinder av vad i 2 kap. 2 § andra stycket stadgas skall behörighet till befattning såsom mättningsman i stad tillkomma den, som avlagt avgångsexamen från fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska institut och utövat praktisk verksamhet som i nämnda lagrum sägs.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juli 1939 har lantmäteristyrelsen föreslagit vissa ändringar i fastighetsbildningslagens bestämmelser om kompetensvillkor för mättningsman, rörande förrättningsman för ägoutbyte samt beträffande kompetensvillkor för registerförare. I anledning därav har inom justitiedepartementet upprättats en den 27 januari 1941 dagtecknad promemoria med förslag till lag angående ändring i vissa delar av fastighetsbildningslagen. Över promemorian ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av lantmäteristyrelsen, överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Malmöhus, Älvsborgs, Örebro och Jämtlands län. Länsstyrelserna i Älvsborgs och Örebro län ha vid sina utlåtanden fogat yttranden av överlantmätarna i länen, varjämte länsstyrelserna i Örebro och Jämtlands län bifogat yttranden från länsarkitekterna i länen. Härutöver ha svenska stadsförbundet, svenska kommunaltekniska föreningen, Sveriges lantmätareförening och svenska teknologföreningen avgivit yttranden i ärendet.

Vidare har riksdagen i skrivelse den 25 april 1942 (nr 153) anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning angående förenkling av förfarandet vid åsättande av registerbeteckningar å fastigheter i stad samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Den inom justitiedepartementet upprättade promemorian ävensom riksdagens nyssnämnda skrivelse ligga till grund för förevarande proposition.

Kompetensvillkor för mättningsman.

I 2 kap. 2 § andra stycket fastighetsbildningslagen stadgas, att behörighet till befattning såsom mättningsman i stad tillkommer den som avlagt lantmåteriexamen, så ock den som avlagt fullständig examen från tekniska högskolans fackskola för väg- och vattenbyggnad eller från motsvarande avdelning vid Chalmers tekniska institut samt dessutom styrkt sig äga praktisk duglighet i ägomätning. I lagen göres alltså den skillnaden mellan person som avlagt lantmåteriexamen och person med annan där angiven examen, att den senare jämväl skall styrka praktisk duglighet i ägomätning. Enligt tredje stycket i nämnda paragraf äger Konungen på därom gjord ansökning medgiva person, som ej avlagt examen som nyss sagts, behörighet såsom mättningsman i stad.

Lantmåteristyrelsen har i sin förenämnda skrivelse hemställt, att stadgandet i 2 kap. 2 § andra stycket fastighetsbildningslagen om praktisk duglighet i ägomätning måtte utbytas mot föreskrift, att vederbörande skall under minst två år ha under sakkunnig ledning utövat väl vitsordad praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet, och att sådan praktisk erfarenhet måtte stadgas såsom villkor för utövande av mättningsmannaskap, oberoende av om examen avlagts som lantmätare eller som väg- och vattenbyggnadsingenjör.

Till motivering av de föreslagna ändringarna har styrelsen anfört:

Lagens krav på praktisk duglighet såsom komplettering till ingenjörsutbildningen var vid fastighetsbildningslagens tillkomst motiverat främst därav, att för avläggandet av lantmåteriexamen vid sagda tidpunkt fordrades väl vitsordad verksamhet eller elevtjänstgöring inom praktiskt lantmåteri under minst ett år. Den som avlagt lantmåteriexamen beräknades således i motsats till den nyutexaminerade ingenjören inneha viss praktisk duglighet i ägomätning. Efter lantmåteriundervisningens omorganisation och dess förläggande till tekniska högskolan är detta som regel ej längre fallet. Inträde å högskolans fackavdelning för lantmåteri föregås icke av obligatorisk elevtjänstgöring. — — —

Lagens bestämmelse om »praktisk duglighet i ägomätning» gives ej sällan den betydelsen, att därmed skulle avses endast duglighet i det rent tekniska förfarandet eller vana att använda instrument och redskap och att tillämpa brukliga mättningsmetoder. Lantmåteristyrelsen kan för sin del icke finna denna tolkning tillfredsställande. Den har uppenbarligen ej heller varit avsedd. Den kompetens en sådan tolkning skulle medföra kunde måhända vara tillräcklig för utförandet av en noggrann avbildning av marken (grundkarta) men är icke tillfyllest för mättningsmannens uppgift att handlägga legala förrättningar eller i övrigt förekommande spörsmål rörande fastighetsbildning. Enligt styrelsens mening bör bestämmelsen om »praktisk duglighet i ägomätning» utbytas mot föreskrift, att vederbörande skall under viss tid under sakkunnig ledning ha varit sysselsatt med praktisk fastighetsbildningsverksamhet och därvid erhållit goda vitsord. Därigenom skulle åstadkommas ett mera påtagligt uttryck för den av styrelsen antydda innebörden av lagens mening. Slutligen anser styrelsen, att den praktiska tjänstgöringen bör sättas till två år. Bestämmelse jämväl härom bör inflyta i lagen.

I den inom justitiedepartementet upprättade *promemorian* uttalas, att de av lantmäteristyrelsen föreslagna ändringarna i 2 kap. 2 § fastighetsbildningslagen syntes väl motiverade. Vidare anföres i *promemorian*:

Enligt sista stycket i 2 kap. 2 § fastighetsbildningslagen äger Konungen medgiva person, vilken ej avlagt sådan examen som avses i andra stycket, behörighet såsom mättningsman. Efter genomförandet av den föreslagna ändringen i andra stycket synes möjlighet böra finnas för Kungl. Maj:t att på grund av särskilda skäl dispensera även från villkoret om minst två års praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet. Sista stycket i paragrafen torde därför böra kompletteras med ett stadgande härutinnan. Uppenbarligen kommer dispens icke att meddelas utan att särskilda skäl därtill föranleda. I fråga om den som icke avlagt i lagen föreskriven examen torde i allmänhet för medgivande av behörighet såsom mättningsman böra krävas en väsentligt mera omfattande praktisk verksamhet än som i lagen anges såsom minimum.

Den i *promemorian* föreslagna lagändringen har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga hörda myndigheter ävensom av svenska stadsförbundet.

Sveriges lantmätareförening har anslutit sig till uppfattningen, att efter lantmäteriundervisningens omorganisation viss tids praktisk verksamhet av den mera vidsträckta innebörd, som i *promemorian* avsåges, borde fordras jämväl av den som avlagt lantmäteriexamen. Föreningen har emellertid ansett, att undantag från kravet på styrkt praktisk verksamhet borde uttryckligen göras för den, som är eller varit lantmätare i statens tjänst.

Jämväl *svenska kommunaltekniska föreningen* har funnit de föreslagna ändringarna önskvärda. Föreningen har emellertid ansett att med den, som styrkt sig under minst två år ha under sakkunnig ledning utövat väl vitsordad praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet, borde jämfästas den som på annat sätt förvärvat däremot svarande kunskap.

Svenska teknologföreningen har uttalat sin anslutning till förslaget om likställighet i fråga om kompetens i förevarande avseende mellan dem, som avlagt lantmäteriexamen, och dem, som avlagt avgångsexamen från de högre väg- och vattenbyggnadsfackskolorna. Däremot har föreningen icke funnit bestämmelsen om den praktiska verksamheten vara tillräckligt motiverad och på grund därav hemställt att förslaget i denna del måtte omarbetas. Föreningen har bland annat anført följande:

Beträffande mindre samhällen, där stadsingenjörernas tjänsteåligganden äro av mångskiftande natur och huvudvikten vid meritbedömningen lägges på vederbörandes förmåga att styrka duglighet i rent tekniska arbetsuppgifter såsom exempelvis byggandet av gator och andra tekniska kommunala anläggningar samt skötseln därav, lærer det stundom vara förenat med svårigheter att finna lämplig aspirant, som förutom erfarenhet inom rent tekniska områden jämväl besitter praktisk erfarenhet inom fastighetsbildningsväsendet. Då inom mindre samhällen fastighetsbildningen är föga omfattande, stundom begränsad till endast ett fåtal ärenden av enkel beskaffenhet per år, ligger det nära till hands, att de kommunala myndigheterna tillmäta sökandes meriter inom fastighetsbildningsverksamhet ringa betydelse. — — Mot den föreslagna lagändringen kunna sålunda invändningar göras. För stadsingenjörsbefattningar inom mindre samhällen, där allmänna tekniska

göromål och mätningsmannagöromål verkställas av en och samma befattningshavare, kommer det att uppstå svårigheter att erhålla hågade kompetenta sökande inom de yngre åldersklasserna, därest det av dem skall fordras den föreslagna praktiska verksamheten av två år inom fastighetsbildningsväsendet. Vidare är outrett, huruledes en obefordrad ingenjör skall kunna erhålla ifrågavarande praktiska utbildning. Sannolikt kunna praktikanter endast undantagsvis erhålla uppdrag av värde för utbildningen på här förevarande område.

Föredragande departementschefen, statsrådet Westman, har i propositionen anfört följande:

»I det yttrande som avgivits av svenska teknologföreningen har anmärkts, att krav på ett visst kunskapsmått beträffande rättsliga frågor bättre motsvarade föreliggande behov än kravet på en till sin art tämligen obestämbar praktisk verksamhet under en viss tidrymd. Föreningen har även uttalat, att ingenjörsutbildningen borde kompletteras med undervisning i hit hörande frågor. Svenska kommunaltekniska föreningen har givit uttryck åt samma önskemål. Sistnämnda förening har även gjort gällande, att kompetensbestämmelserna borde utformas så, att en mera koncentrerad utbildning kunde ersätta en längre tids praktik.

Frågan om komplettering av ingenjörsutbildningen genom ökad undervisning i rättsliga frågor förtjänar otvivelaktigt beaktande men torde icke böra upptagas i detta sammanhang. Vad angår önskemålet att behörighet som mätningsman bör kunna vinnas även genom en mera koncentrerad utbildning, vill jag framhålla, att detta önskemål kan tillgodoses genom den föreslagna bestämmelsen om rätt för Kungl. Maj:t att medgiva dispens från de kompetenskrav som enligt förslaget i allmänhet skola gälla.

Tillräcklig anledning torde icke föreligga att, såsom Sveriges lantmätareförening ansett, i lagtexten uttryckligen stadga, att den som är eller varit lantmätare i statens tjänst icke skall behöva styrka utövning av praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet.

Chalmers tekniska instituts ombildning till teknisk högskola föranleder vissa jämkningar i lagtexten.»

Förrättningsman för ägoutbyte.

Vid laga skifte i stad skola enligt 6 kap. 1 § fastighetsbildningslagen, där ej annat sägs i lagen, gällande bestämmelser om laga skifte av jord å landet lända till efterrättelse i tillämpliga delar. Enligt 2 kap. 1 § jorddelningslagen förrättas laga skifte efter därtill erhållet förordnande av lantmätare. Förordnande att verkställa laga skifte å stadsjord skall emellertid enligt 6 kap. 2 § fastighetsbildningslagen meddelas i stadens tjänst anställd mätningsman, om denne är lantmätare eller — där han icke är lantmätare — samtliga delägare i jorden i ansökningen om skiftet föreslagit honom till förrättningsman. Enligt jorddelningslagen 3 kap. 14 § och 8 kap. skall den som förordnats att verkställa laga skifte också verkställa i samband därmed förekommande ägoutbyte. Undantag härifrån är icke stadgat för laga skifte i stad. Vad som gäller om ägoutbyte i sammanhang med laga skifte äger jäm-

likt 6 kap. 12 § fastighetsbildningslagen också tillämpning, då ägoutbyte i stad eljest förekommer.

Av de anförda bestämmelserna följer, att vad i 6 kap. 2 § fastighetsbildningslagen stadgas om förordnande av förrättningsman vid laga skifte jämväl äger tillämpning, när det gäller förordnande att verkställa ägoutbyte i stad såsom särskild förrättning.

Lantmäteristyrelsen har i sin skrivelse hemställt om sådan ändring av 6 kap. fastighetsbildningslagen, att förordnande att verkställa ägoutbyte såsom särskild förrättning d. v. s. utan sammanhang med laga skifte alltid skall meddelas i stadens tjänst anställd mättningsman, där sådan finnes, även då denne icke är lantmätare. Jämlikt 6 kap. 15 § fastighetsbildningslagen skulle den ifrågasatta ändringen komma att gälla jämväl fastighetsregister-samhällen som i sin tjänst ha fast anställda mättningsmän. Häremot vore enligt styrelsens mening icke något att erinra. Beträffande styrelsens motivering av detta förslag får utskottet hänvisa till sid. 11—12 i propositionen.

I den inom justitiedepartementet upprättade *promemorian* har uttalats, att de skäl, som lantmäteristyrelsen anført för den föreslagna lagändringen, syntes övertygande. En dylik ändring i lagstiftningen syntes kunna bliva av stor praktisk betydelse för det fall att ägoutbyte utnyttjades för stadsplans eller tomtindelnings genomförande. Såsom lantmäteristyrelsen framhållit torde det nämligen ur flera synpunkter vara olägligt att i ett visst skede av pågående fastighetsbildningsverksamhet nödgas avkoppla den ordinarie förrättningsmannen för att för ägoutbyte anlita en utomstående och för arbetet i övrigt främmande förrättningsman. I anslutning härtill har i *promemorian* erinrats om att det enligt 5 kap. 2 § fastighetsbildningslagen ankommer på mättningsman, oavsett om han är lantmätare eller ej, att verkställa avstyckningar. På grund av vad sålunda anförts har i *promemorian* föreslagits att i 6 kap. 12 § första stycket fastighetsbildningslagen upptages ett stadgande, att förordnande att verkställa ägoutbyte såsom särskild förrättning skall meddelas i stadens tjänst anställd mättningsman, om sådan finnes, ändå att han icke är lantmätare.

Detta förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av de i ärendet hörda myndigheterna och sammanslutningarna med undantag av länsstyrelsen och överlantmätaren i Älvsborgs län samt Sveriges lantmätareförening. Beträffande de erinringar, som sålunda framställts, får utskottet hänvisa till sid. 12—15 i propositionen.

Föredragande departementschefen har angående den föreslagna ändringen i 6 kap. 12 § fastighetsbildningslagen anført:

»I *promemorian* har upptagits förslag till sådan ändring av 6 kap. 12 § fastighetsbildningslagen, att förordnande att verkställa ägoutbyte såsom särskild förrättning alltid skall meddelas i stadens tjänst anställd mättningsman, även om han icke är lantmätare. Detta förslag har föranlett invändningar i vissa yttranden, därvid bland annat yrkats att kravet på att förrättningsman-

nen skall vara lantmätare skulle bibehållas för vissa fall, främst sådana då fråga vore om ägoutbyten inom stadsområden av ren landsbygdskaraktär. Med hänsyn till vad i dessa yttranden anförts synes förordnande av mättningsman att verkställa ägoutbyte utan sammanhang med laga skifte icke böra uppställas såsom undantagslös regel. Jag vill därför förorda, att det i promemorian framlagda förslaget jämkas så att möjlighet öppnas att, då särskilda skäl därtill föranleda, upprätthålla kravet på att förrättningsmannen skall vara lantmätare.»

Kompetensvillkor för registerförare.

Enligt 7 kap. 4 § fastighetsbildningslagen tillkommer det Konungens befallningshavande att på framställning av staden förordna registerförare. Om staden därvid till registerförare föreslagit i dess tjänst anställd mättningsman eller ledamot av magistraten, skall denne förordnas därtill. Har annan person föreslagits, ankommer på Konungens befallningshavande att pröva, om registerföringen kan anförtros åt honom. Föres fastighetsregistret av annan än i ägomätning kunnig person, är staden skyldig bereda registerföraren tekniskt biträde vid de göromål, där sådant erfordras.

Enligt 14 § i nämnda kapitel står arbetet med fastighetsregistrets uppläggande och förande under överinseende av lantmäteristyrelsen. Den närmare tillsynen åligger för varje stad dess magistrat.

Lantmäteristyrelsen har i sin skrivelse hemställt om vissa ändringar i 7 kap. 4 § fastighetsbildningslagen. Enligt styrelsens mening borde mättningsman efter framställning av staden utan vidare förordnas till registerförare endast om han hade styrkt erfarenhet i fastighetsregistrering. Beträffande ledamot av magistrat borde ändring i gällande föreskrift däremot ej ske. Då lantmäteristyrelsen hade överinseendet över fastighetsregistreringen, borde styrelsen alltid höras, innan Konungens befallningshavande till registerförare förordnade annan än mättningsman med styrkt erfarenhet i fastighetsregistrering eller ledamot av magistrat. Beträffande de skäl styrelsen anfört för de sålunda förordnade ändringarna hänvisas till sid. 15 i propositionen.

I den inom justitiedepartementet upprättade *promemorian* har upptagits förslag till ändring av 7 kap. 4 § tredje stycket fastighetsbildningslagen i enlighet med vad lantmäteristyrelsen hemställt.

Det i promemorian framlagda förslaget i denna del har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga hörda myndigheter och sammanslutningar med undantag av Sveriges lantmätareförening.

Sveriges lantmätareförening har funnit förslaget, att i stads tjänst anställd mättningsman skall styrka erfarenhet i fastighetsregistrering, innan han kan förordnas att vara registerförare, vara synnerligen välbetänkt. Enligt föreningens mening borde emellertid ändringen avse jämväl ledamot av magistrat.

Föredragande departementschefen har i denna del av förslaget anfört:

»I fråga om kompetensvillkor för registerförare har i promemorian föreslagits, att i stads tjänst anställd mättningsman skall styrka erfarenhet i fastighetsregistrering innan han kan förordnas att vara registerförare. Detta förslag, vilket upptagits i 7 kap. 4 § fastighetsbildningslagen, torde böra genomföras. Det synes ej erforderligt att, såsom Sveriges lantmätareförening föreslagit, uppställa liknande krav för att ledamot av magistraten skall förordnas till registerförare. Emellertid torde böra angivas, att stadgandet endast avser lagfaren magistratsledamot.

Vad angår sättet för styrkande av erfarenhet i fastighetsregistrering har lantmäteristyrelsen i sin framställning uttalat, att om mättningsman i stad föreslås till registerförare, han utan vidare borde förordnas därtill, om han företedde intyg från registerförare eller annan på området behörig att han ägde praktik och erfarenhet inom fastighetsregisterväsendet. Sveriges lantmätareförening har i anledning härav gjort gällande, att det borde krävas att vederbörande företer intyg från lantmäteristyrelsen om erforderliga kvalifikationer. Det torde dock ej föreligga tillräcklig anledning att i nu förevarande hänseende uppställa strängare krav än lantmäteristyrelsen förordnat. Länsstyrelsen har givetvis att granska beskaffenheten av de intyg om praktisk verksamhet som företes i ärendet. Kan det ej anses styrkt, att mättningsmannen har erfarenhet i fastighetsregistrering, åligger det enligt förslaget länsstyrelsen att inhämta yttrande från lantmäteristyrelsen.»

Förfarandet vid åsättande av registerbeteckningar å fastigheter i stad.

De grundläggande bestämmelserna om fastighetsregister för stad äro upptagna i 7 kap. fastighetsbildningslagen.

Enligt 1 § i kapitlet skall för varje stad finnas ett fastighetsregister, bestående av tomtbok för tomterna och stadsägobok för övriga fastigheter inom staden. Med tomt förstås i kapitlet såväl av ålder bestående tomt som tomt, vilken ingår i fastställd tomtindelning. Annan fastighet i stad kallas stadsäga.

Fastighet skall upptagas i fastighetsregistret under särskild registerbeteckning. Sådan beteckning åsättes enligt 11 § andra stycket av magistraten. Även förändringar i fastighetsindelning och registerbeteckningar skola införas i fastighetsregistret.

Vad om magistrat sägs i kapitlet skall, enligt 15 §, i Stockholm gälla överståthållarämbetet och i stad, som lyder under landsrätt, länsstyrelsen eller den Konungen särskilt förordnar.

Vidare föreskrives, att vad i kapitlet stadgas angående stad, som lyder under landsrätt, skall, såframt Konungen därom förordnar, äga motsvarande tillämpning i avseende å samhälle på landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas. För samhälle på landet skall överlantmätaren vara registerförare, såframt ej samhället förklarat sig vilja bekosta registerföringen.

Närmare föreskrifter angående uppläggandet och förändret av fastighetsregistret meddelas i förordningen den 12 maj 1917 (nr 281) med närmare föreskrifter om fastighetsregister för stad.

Enligt förordningen skall registerbeteckningen för tomt vanligen utgöras av byggnadskvarters namn samt tomtens nummer, i visst särskilt fall åtföljt av bokstav. I stället för kvartersnamnet kan användas namn å församling, rote eller dylikt. Numrering kan även ske i löpande följd för staden i dess helhet. För stadsäga är registerbeteckningen nummer med tillägg i vissa fall av littera.

Såsom förut nämnts har *riksdagen* i skrivelse den 25 april 1942 anhållit om utredning angående förenkling av förfarandet vid åsättande av registerbeteckningar å fastigheter i stad. Riksdagens skrivelse var föranledd av en inom riksdagen väckt motion (I: 174) av herr Holmbäck. I motionen hemställdes, att riksdagen måtte dels för sin del antaga ett förslag till lag om ändrad lydelse av 7 kap. 11 § fastighetsbildningslagen av innebörd att bestämmelsen om att magistraten skall åsätta registerbeteckning skulle utgå ur paragrafen, dels ock hos Kungl. Maj:t anhålla om sådana förändringar i fastighetsregisterförordningen, att registerbeteckningar för stadsägor, som tillkomma efter fastighetsregisters uppläggande, åsättas av registerföraren.

Över motionen, som behandlades av andra lagutskottet, avgåvos yttranden av lantmäteristyrelsen och svenska stadsförbundet. Beträffande innehållet i nämnda yttranden får utskottet hänvisa till sitt utlåtande nr 19 vid 1942 års riksdag, sid. 5—8.

Andra lagutskottet anförde i nämnda utlåtande, som godkändes av riksdagen, att enligt utskottets mening den ordning, som för närvarande tillämpas beträffande städer och vissa stadsliknande samhällen för fastställande av fastighets registerbeteckning, ofta kunde föranleda onödig omgång. Att åsätta dylik beteckning syntes — åtminstone i de av motionären åsyftade fallen — vara en åtgärd av så enkel och rutinmässig beskaffenhet, att det knappast kunde möta några betänkligheter att för dessa fall tillerkänna registerföraren behörighet att själv verkställa densamma. Utskottet funne därför skäl tala för en ändring av ifrågavarande bestämmelser i nu antydd riktning.

Föredragande departementschefen har i denna del av propositionen bland annat anført:

Det nu föreskrivna förfaringssättet vid åsättande av registerbeteckningar å fastigheter i stad eller annat samhälle, där fastighetsregister såsom för stad föres, innebure otivelaktigt i vissa fall en onödig omgång. Den tidsförlust som härigenom uppkomme medförde även ett osäkerhetsmoment för inskrivningsväsendet. Om nämligen lagfart eller inteckning söktes under den närmaste tiden efter en ny stadsägas tillkomst, kunde det inträffa att inskrivningsdomaren ännu ej fått meddelande om den nya fastighetsindelningen och de ändrade registerbeteckningar denna medförde. Åtgärder i syfte att inskrivningsdomaren snabbare än nu skedde skulle erhålla underrättelse om förändringar i fastighetsindelningen och fastighetsregistreringen kunde

i viss utsträckning vidtagas i administrativ ordning. Bestämmelse om den myndighet som skulle åsätta registerbeteckning funnes emellertid upptagen i fastighetsbildningslagen. I 7 kap. 11 § andra stycket nämnda lag stadgades nämligen, att sådan beteckning skulle åsättas av magistraten. Någon ändring i detta avseende torde icke vara påkallad för de fall då åsättande av registerbeteckning skedde i samband med uppläggande av fastighetsregister. I andra fall kunde emellertid stadgandet i andra stycket av nämnda paragraf medföra tidsutdräkt och besvär. För att öppna möjlighet att på mest praktiska sätt ordna åsättandet av registerbeteckningar torde sagda bestämmelse böra upphävas. I stället borde i fastighetsregisterförordningen upptagas närmare föreskrifter om vem åsättandet i olika fall skulle åvila. I samband med utfärdandet av sådana föreskrifter torde böra upptagas till övervägande jämväl vissa andra förenklingar i förfarandet beträffande registerbeteckningarnas åsättande ävensom frågan om åtgärder i övrigt till påskyndande av att inskrivningsdomaren erhöles underrättelse om skedda förändringar i fastighetsindelningen.

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Utskottet.

Genom propositionen har framlagts förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad. I förslaget har upptagits bl. a. sådan ändring av 2 kap. 2 § andra stycket i lagen, att behörighet till befattning såsom mättningsman i stad skall tillkomma den, som — jämte det han inom riket avlagt lantmäteriexamen eller civilingenjörs-examen vid teknisk högskolas avdelning för väg- och vattenbyggnad — minst två år under sakkunnig ledning utövat väl vitsordad praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet. Mot uppställandet av nämnda krav på praktisk verksamhet har Svenska teknologföreningen anmärkt, att därigenom svårigheter kunde komma att uppstå att inom de yngre åldersklasserna erhålla hågade kompetenta sökande till stadsingenjörsbefattningar inom mindre samhällen, där allmänna tekniska göromål och mättningsmannagöromål verkställas av en och samma befattningshavare. Enligt utskottets mening saknas icke fog för denna anmärkning. Då emellertid utskottet förväntar, att de svårigheter, som i nämnda avseende kunna uppstå för mindre samhällen, komma att avhjälpas genom den föreslagna bestämmelsen om rätt för Kungl. Maj:t att medgiva dispens från förevarande kompetenskrav, har utskottet på denna punkt icke ansett sig böra föreslå någon ändring av lagförslaget.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot lagförslaget.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 11 mars 1943.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Wistrand, Olof Carlsson, Mannerskantz, Sten, Holstenson, Nils Elowsson* och *Holmbäck*;

från andra kammaren, fröken *Hesselgren*, herrar *Pettersson* i Hällbacken*, *Hallagård, Hermansson**, *Holm**, fru *Johansson**, herrar *Håstad** och *Andersson* i Eskilstuna.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.